

Investice - přidání, úpravy

U investice se zadávají následující položky:

Název investice

První rok investování - rok, kdy je zahájena výstavba, či kdy proběhne první platba (i zálohová)

Investované částky v jednotlivých letech - konkrétní, proinvestované sumy v příslušných letech.

Skupina

Pomocí zaškrtnutí se volí:

zda jsou účetní odpisy shodné s daňovými

zda je počátek a způsob odepisování určen automaticky

zda se bude využívat zrychleného odepisování (daňového)

a zda použít prodlouženou osu

Do řádku **Investované částky** se zadává celková suma proinvestovaná v daném roce.

V dalších řádcích se poté definuje struktura této investované částky z pohledu daňových odpisů, přičemž do příslušného řádku zadáváme příslušná částku v dané jednotce měny. Řádek “Skupina 1” se dopočítává automaticky na základě řádků ostatních (tj. “Skupina 2” až “Neodpisovat”). Takto je možné zadat prostřednictvím jedné položky komplexní investice v jednotlivých letech.

Investované částky je možné zadávat pouze v 6 letech. Při delším období investování je potřeba vygenerovat novou investici.

Otázka aktivace investice (tj. počátku odepisování) je řešena v položce “Počátek a způsob odepisování určen automaticky”. Pokud je tato položka zaškrtnuta, což znamená, že je investice aktivována v posledním roce ze šestiletého intervalu, kdy uživatel zadá údaj do řádku “Investované částky”. V případě nezaškrtnutí se objeví po kliknutí na tlačítko OK dialog Počátek a způsob odepisování investovaných částek, kde je možné tyto údaje detailně zadat.

Pokud uživatel nezaškrtně položku “Účetní odpisy shodné s daňovými”, objeví se po potvrzení dialogu Investice - přidání, resp. úprava další dialog, ve kterém se zadává

časově doba účetního odepisování dané investice.

U investic, které jsou pořizovány formou finančního leasingu uvádějte tyto v položce **Neodpisovat**.

Financování investice

K investici je možné přiřadit financování z cizích zdrojů:

úvěr

leasing

obligace

dotace

Pokud k investici není nic přiřazeno, předpokládá se použití vlastních zdrojů.

Úvěr

Úvěr je možné zadat jako investiční či neinvestiční. Investiční úvěr je zadáván pro vybranou investici v pravé části dialogového okna “Správce investic”. Neinvestiční úvěr, tj. úvěr provozní, se zadává prostřednictvím volba Finance/Správce financování, kde jsou zároveň zobrazeny i úvěry investiční.

V dialogu se zobrazí automaticky číslo úvěru a dále se zadávají následující položky:

Název peněžního ústavu

Výše úvěru

Úrok

Začátek čerpání

Začátek splácení

Typ splácení

Počet splátek v roce

Počet splátek celkem

Krátkodobý úvěr (při zaškrtnutí je tento úvěr zahrnut v bilanci do krátkodobých závazků)

Veškeré přepočty úvěrů se provádějí ke středu měsíce. Znamená to, že například časové období I/98 až VI/98 činí 5 měsíců!!!

Po potvrzení tlačítkem OK se zadané údaje přenášejí do tabulky. Tu je možné zobrazit prostřednictvím kliknutím na vybraný úvěr ve Správci financování či Správci investic a následným kliknutím na tlačítko Jdi na.

Jdi na

V tabulce jsou pak vidět identifikační informace úvěru, přičemž ty, které se nacházejí v modrých políčkách, je možné měnit přímo v tabulce (po změně je proveden přepočet - doporučujeme ponechat zapnutý Automatický přepočet). Položka krátkodobý závazek indikuje, kam je daný úvěr zařazen. Spodní část ukazuje splátkový kalendář úvěru. Při volbě splácení anuitního či s konstantním úmorem, jsou všechny splátky spočteny automaticky a jsou zobrazeny v ročním (resp. čtvrtletním, při zobrazení čtvrtletí) souhrnu. Při volbě splácení “Obecná” se políčka Úmor zpřístupní a je možné zadávat splácení úvěru. Úmory se zadávají opět v ročním souhrnu (případně ve čtvrtletním).

Například při měsíčním splácení se daná splátka v ročním vyjádření rozpočítá na jednotlivé měsíce a úroky se adekvátně upraví.

Leasing

Leasing je možné stejně jako úvěr definovat jako investiční či neinvestiční. Investiční leasing je zadáván pro vybranou investici v pravé části dialogového okna "Správce investic". Neinvestiční leasing, tj. leasing provozní, se zadává prostřednictvím volba **Finance/Správce financování**, kde jsou zároveň zobrazeny i leasingy investiční.

V dialogu se zobrazí číslo leasingu a dále se zadávají následující položky:

Název leasingové společnosti

Základ

Akontace

Leasingový koeficient

Zůstatek

Datum akontace (tj. datum zahájení platnosti leasingu, platba zálohy)

Začátek splácení

Typ splátek

Počet splátek v roce

Počet splátek celkem

Po potvrzení tlačítkem OK se zadané údaje přenášejí do tabulky. Tu je možné zobrazit prostřednictvím kliknutím na vybraný leasing ve Správci financování či Správci investic a následným kliknutím na tlačítko Jdi na.

Jdi na

V tabulce jsou pak vidět identifikační informace leasingu, přičemž ty, které se nacházejí v modrých políčkách, je možné měnit přímo v tabulce (po změně je proveden přepočítání - doporučujeme ponechat zapnutý Automatický přepočítání). Spodní část ukazuje splátkový kalendář leasingu. Při konstantním splácení jsou všechny splátky spočteny automaticky a jsou zobrazeny v ročním (resp. čtvrtletním, při zobrazení čtvrtletí) souhrnu. Při volbě splácení "Obecná" se políčka Splátky zpřístupní a je možné zadávat splácení leasingu. Splátky se zadávají opět v ročním souhrnu (případně ve čtvrtletním), přičemž se například při měsíčním splácení daná splátka v ročním vyjádření rozpočítá na jednotlivé měsíce a úroky se adekvátně upraví.

Časové období hodnocení

Jedná se o časový interval, jehož definování je důležité pro výpočet výsledných kritériálních veličin (NPV, IRR atd.). V praxi by tento interval měl zahrnovat životnost hlavního zařízení či dobu, kdy je možné určit potřebné vstupy výpočtů. U investic na “zelené louce” pak dobu investování i dobu provozování (která by měla být shodná s dobou odepisování hlavní výrobní technologie).

Viz literatura.

Rok hodnocení

Je rok v daném hodnoceném období, ke kterému se aktualizují sčítané ekonomické veličiny (toky hotovosti). Většinou jím bývá první rok období, první rok zahájení provozu u nové investice, prostřední či poslední rok období.

Diskont

Představuje cenu kapitálu. Ekonomicky se jedná o cenu ztracené příležitosti. Určení výše je možné různými metodami (například CAPM) a konkrétní výše diskontu závisí také na zvoleném odvětví.

Inflace

V použitých výpočtech představuje veličinu, která ovlivňuje výši nominálního diskontu a představuje tudíž průměr eskalací všech ekonomických údajů výpočtu.

Makroekonomicky je možné ji měřit indexem cen spotřebního koše, deflátozem a dalšími veličinami.

Daňová úleva

Dle české legislativy je možné u určitých investic si snížit základ daně z příjmu právnických osob v roce aktivace investice o určité procento z ceny investice, které se nazývá daňová úleva.

Nominální diskont

Je diskont používaný při výpočtech v inflačních prostředích. Vyjadřuje se následovně:

$$rn = (1 + re) \cdot (1 + i) - 1$$

kde rn ... nominální diskont
 re ... reálný diskont (zadávaný)
 i ... inflace

Reálný diskont

Alternativní výnos kapitálu při nulové inflaci. Je možné ho stanovit například pomocí metody CAPM. Blíže viz literatura.

Daňová ztráta z minulých let

Na základě českých zákonů je možné daňovou ztrátu z minulých let rozpouštět po dobu 7 let.

Odpisová třída

HIM a NIM je řazen podle svého charakteru do odpisových tříd (viz zákon o dani z příjmu). Tyto třídy jsou následující (v závorce je uvedena doba odepisování z pohledu zákona o dani z příjmu - tj. daňové odpisy):

1. třída	(4 roky)	například motorová vozidla
2. třída	(8 let)	například elektrická zařízení
3. třída	(15 let)	například technologie obecně (kotle atd.)
4. třída	(30 let)	například potrubní rozvody
5. třída	(45 let)	například budovy
neodepisuje se		pozemky

Účetní odpisy

By měly vyjadřovat opotřebování majetku. Účetně lze odepisovat časově či výkonově. Účetní odpisy mohou být shodné s daňovými. Aplikace EFINA umožňuje zadávat pouze účetní odpisy časové.

Daňové odpisy

HIM a NIM (tj. hmotný a nehmotný investiční majetek) je možné zahrnovat do nákladů z pohledu daně z příjmu postupně. Dle zákona o dani z příjmu je uvedeno třídění HIM a NIM do jednotlivých odpisových skupin, kterým pak odpovídá příslušná doba odepisování (např. výpočetní technika 4 roky).

Možnosti spláčení

Splátka se u úvěru skládá z tzv. úmoru (tj. poměrné části ze zapůjčených peněz) a úroku. Ve finanční terminologii se při popisu splátek používají následující termíny:

spláčení s konstantním úmorem

- úmor je v každé splátce stejný, placený úrok postupně klesá a jednotlivé částky nejsou stejné

spláčení s konstantní anuitou

- úmor i úrok se mění, ale jejich celkový součet, tj. splátka, je vždy stejná

Obdobně u leasingu je možné hovořit o spláčení s konstantním úmorem.

Základ leasingu

Většinou cena pořizované věci v případě, že by byla kupována za hotové.

Akontace leasingu

Částka, která se platí jednorázově při podpisu leasingové smlouvy. Jedná se v podstatě o zálohu na budoucí splátky.

Leasingový koeficient

Procento, o něž se navyšuje základ. Součet základu a navýšení leasingovým koeficientem pak dává celou částku.

Zůstatek leasingu

Jedná se o zůstatkovou částku po ukončení období leasingové smlouvy. Po zaplacení této částky přechází majetek plně do vlastnictví nájemce (u tzv. finančního leasingu).

Tok hotovosti (cash - flow)

Obecně se jedná o čistý zisk + odpisy. Dále je zde zahrnut tok prostředků z investičních, finančních a mimořádných operací (včetně změny aktiv a pasiv).

CAPM

Capital Assets Pricing Method - metoda oceňování kapitálových aktiv slouží pro stanovení ceny kapitálu. Pro bližší informace použijte např. Teorii a praxi firemních financí. Viz [Literatura](#).

Prodané zboží

Jedná se o zboží, které je nakupováno za účelem dalšího prodeje.

Vlastní výrobky

Toto jsou výrobky vyráběné či kompletované firmou. Nejedná se o zboží, které je nakupováno a prodáváno.

Finanční výnosy

Jedná se o výnosy z finančních operací (například dividendy z akcií, úroky z obligací), které firma vlastní.

Mimořádné výnosy

Jedná se o výnosy z činností, které přímo nesouvisí s provozem firmy (například odprodej části nepotřebných budov atd.).

Správce financování

Správce financování je dialog, který umožňuje přidávat, modifikovat či rušit úvěry, leasingy, emise obligací, akcií a dotace. Tento správce je zakomponován v dialogu Správce investic, kde umožňuje zadávat zdroje financí související s investicí (například investiční úvěr), kdežto Správce financování aktivovaný prostřednictvím roletového menu - **Financování** souvisí přímo s provozními prostředky (např. provozní úvěr).

Správce investic

Úvěr

Leasing

Obligace

Akcie

Dotace

Jazyk

V aplikaci je možné si zvolit nastavení jazykového prostředí, které se projeví jednak v ovládání a jednak i v tabulkových formulářích definovaných aplikací (kromě údajů zadaných uživatelem – například názvu tržbové položky). V průběhu práce je možné měnit nastavení jazyka.

Veškeré uživatelem napsané položky, tj. zejména názvy jednotlivých tržeb, nákladů, investic, úvěrů atd. zůstávají při změně jazyka nezměněny. Toto se týká i vygenerovaných tiskových sestav a citlivostních analýz (tyto je nutno znovu vygenerovat v novém jazyce).

Daně

Aplikace pracuje s jednotnou sazbou daně z příjmu, což odpovídá metodice pro právnické osoby (výše daně nezávisí na výši zisku). Procentní sazbu daně je možné pro každý rok měnit prostřednictvím položky **Daně** v roletovém menu **Nástroje**.

Rezervní fond, přiděl do rezervního fondu

Firma odvádí do rezervní fondu určité procento z čistého zisku. Konkrétní údaj se zadává prostřednictvím volby **Náklady / Rezervy a rezervní fond**. Pro každý rok je možné zadat jiný procentní údaj.

Zákonné a ostatní rezervy

Společnost může vytvářet tzv. rezervy, které slouží zejména k pokrytí rizik plynoucích z podnikatelské činnosti. Bližší podmínky jsou uvedeny v zákoně, kde je také stanoveno, kdy tvorba rezerv snižuje základ daně z příjmu (tzv. zákonné rezervy) a kdy ne (tzv. ostatní rezervy). Zadávání obou rezerv přímo v tabulkovém formuláři je možné přes volbu **Náklady / Zákonné a ostatní rezervy**.

Literatura

Metodika aplikace EFINA týkající se hodnocení efektivnosti investic je založena na obecných teoriích, k jejichž nastudování autoři doporučují následující literaturu:

- (1) Brealey, Myers: Teorie a praxe firemních financí, Victoria Publishing
- (2) M. Tepper, T. Kápl: Peníze a Vy

Výsledovka a cash-flow

Důležitou informací při hodnocení libovolného projektu či firmy je její výsledovka a tok hotovosti (cash-flow). Aplikace EFINA zobrazuje vše v jedné tabulce, kde je v horní části výsledovka ve zkrácené formě a ve spodní je tabulka toku hotovosti. O detailech jednotlivých položek výsledovky pojednává účetní i jiná literatura.

Tok hotovosti

Výsledná tabulka

Výsledná tabulka cash-flow shrnuje výsledky ekonomicko-finančního hodnocení. V tabulce jsou pod základními informacemi (období, diskont atd.) přehledně shrnuty základní kritériální ukazatele:

- celkový diskontovaný zisk
- průměrný roční diskontovaný zisk
- celkový diskontovaný cash-flow (Net Present Value – NPV)
- průměrný roční diskontovaný cash-flow
- vnitřní výnosové procento (Internal Rate of Return – IRR)
- doba návratnosti investice

Nad těmito údaji jsou dvě tabulky – kumulovaného diskontovaného zisku (včetně běžného zisku v jednotlivých letech) a kumulovaného diskontovaného cash-flow (včetně běžného cash-flow v jednotlivých letech).

Všechny tyto údaje a tabulky jsou výstupní a nelze do nich nic zadávat.

Citlivostní analýza

Pro stanovení stability vypočtených hodnot je vhodné stanovit jejich citlivost na změnu vybraného, či vybraných vstupních parametrů. Aplikace EFINA umožňuje stanovit závislost libovolného výstupního parametru na změně hodnoty parametru vstupního (jednoho či dvou).

Volbou **Citl.analýza/Jednoparametrická...**, případně **Dvoupametrická** se objeví dialog **Správce citlivostních analýz**, který propočty těchto analýz umožňuje. Volbou **Citl.analýza/Formulář jednoparametrické** resp. **dvoupametrické** se zobrazí tabulka se spočtenými hodnotami.

Správce citlivostních analýz

V levé části Správce se nacházejí základné předvolené citlivostní analýzy. Výpočet vybrané citlivostní analýzy se provádí jejím vybráním v levé části dialogového okna (tj. kliknutím) a následným kliknutím na tlačítko Přidej... . U předvolených citlivostních analýz se objeví dialog s nabídkou zadání rozsahu variace nezávislé proměnné. Výpočet trvá určitou dobu a poté se daná citlivostní analýza zobrazí v pravé části dialogu. Zobrazení tabulky spočtených hodnot je možné kliknutím na spočtenou citlivostní analýzu v pravé části dialogu a následným kliknutím na tlačítko Jdi na, které je ekvivalentní volbě **Citl.analýza/Formulář jednoparametrické** či **dvoupametrické**. Vygenerované citlivostní analýzy je možné zobrazit i graficky volbou **Graf** ze Správce citlivostních analýz.

Kromě předvolených výpočtů si uživatel může definovat vlastní jedno- či dvoupametrickou citlivostní analýzu. V tomto případě klikne na položku “vlastní” v levé části a na tlačítko Přidej... . Zobrazí se dialogové okno Parametry citlivostní analýzy.

Obdobně jako u minimálních cen se již spočtené citlivostní analýzy nepřepočítávají. **Při změně vstupních hodnot je nutné provést přepočet novým vygenerováním!**

Finanční laboratoř

Finanční laboratoř implementovaná v aplikaci EFINA je silný nástroj ulehčující práci zejména managementu na vrcholné úrovni rozhodování. Prostřednictvím volby **Nástroje / Finanční laboratoř** si manažer může na již vytvořeném souboru provádět simulaci vývoje celé situace prostřednictvím nastavování jednotlivých základních parametrů.

Vstupních veličin je celkem 6, z nichž jsou první tři pevně stanovené:

diskont

inflace

investice

a další 3 si uživatel může libovolně zvolit. Díky pojízdným “knoflíkům” je možné měnit hodnoty pevných vstupních veličin v rozmezí $<-100\%;+100\%$ původní hodnoty. Volba volných veličin je možná prostřednictvím stisknutí tlačítka Modifikuj... u zvolené položky.

Na základě nastavení vstupních veličin pak je možné pozorovat změnu parametrů výstupních, kterých je celkem 7. První tři jsou pevně dány:

NPV (čistá současná hodnota)

IRR (vnitřní výnosové procento)

doba návratnosti

a další čtyři si uživatel může libovolně zvolit prostřednictvím tlačítka Modifikuj... .

V případě, že uživatel potřebuje vidět okamžitě výsledky změny některé vstupní veličiny, zaškrtně položku **Automatické přepočítávání**. Tato volba však může někdy zdržovat, proto doporučujeme nechat tuto položku nezaškrtnutou a po každém nastavení kliknout na tlačítko **Přepočítej**, které provede přepočet.

Ovládání aplikace

Aplikace EFINA se ovládá prostřednictvím roletového menu či pomocí tlačítek umístěných pod tímto menu. Jednotlivé položky roletového menu umožňují tyto operace:

Soubor – založení nového souboru **Nový...**, otevření již vytvořeného a uloženého souboru **Otevřít...**, zavření souboru **Zavřít...**, uložení souboru **Uložit, Uložit jako...**, nastavení stránky (z pohledu tisku) **Nastavení stránky...**, ukázka stránky před tiskem **Ukázka před tiskem** a tisk prostřednictvím **Správce tiskových sestav**, včetně možnosti přímého vytištění vybrané oblasti **Tisk vybrané oblasti...**, ukončení aplikace EFINA **Konec**.

Editace – kopírování - **Kopírovat**, vkládání - **Vložit** a vymazávání dat v buňkách - **Vymazat** (obdobně jako standardní tabulkový procesor), nastavení šířky sloupce podle zvoleného políčka či sloupec - **Nastav šířku sloupce**, ukotvení - **Ukotvit příčky** a odstranění příček - **Odstranit příčky** (příčky budou ukotveny vlevo od a nahoru nad aktuální buňku, ve které se nacházíme),

Nástroje – definují jazyk **Jazyk**, pro ovládání a výstupy aplikace, nastavení proměnných **Nastavení proměnných**, nastavení časové osy **Změna časové osy**, vstup do zadávací tabulky daní **Daně**, nastavení odpisových koeficientů pro rovnoměrné daňové odpisování **Odpisové koeficienty** a práci s finanční laboratoří **Finanční laboratoř**. Dále je možné zvolit, zda se všechny údaje mají automaticky přepočítávat - **Automatické přepočítávání** (je-li vlevo od položky odškrtnutí, tak je funkce zapnuta), neboť u rozsáhlejších souborů toto přepočítávání může trvat několik sekund, což někdy práci zdržuje. Ruční přepočítání se provádí pomocí volby **Přepočítat**, kterou lze jinak přímo aktivovat v tabulce pomocí klávesy F9. V případě, že výpočty nekorespondují s Vašimi předpoklady, doporučujeme zkontrolovat, zda máte zapnutou funkci automatického přepočítávání, případně použít klávesu F9.

Tržby – umožňují definovat i modifikovat strukturu tržeb **Modifikace** a skok do zadávacího formuláře tržeb pro zadání konkrétních hodnot **Zadávací formuláře tržeb**. Zároveň umožňují zobrazit tabulku celkových součtů tržeb **Celkové součty tržeb**.

Náklady – umožňují obdobné operace s nákladovými položkami jako Tržby a navíc je možné zadat koeficient beta **Koeficient beta**, který u energetických projektů slouží pro klíčování nákladů mezi elektřinu a teplo, zobrazit výslednou tabulku nákladů (investiční, provozní, finanční atd.) **Výsledná tabulka nákladů** a skoky do formulářů rezervního fondu **Rezervní fond**, zákonných a ostatních rezerv **Zákonné a ostatní rezervy**.

Investice – umožňuje práci se Správcem investic **Správce investic**, odskok do formuláře investic (tabulka) **Formulář investic** a odskok do finančních investic a výnosů z nich **Finanční investice a výnosy**.

Finance – zobrazí dialog Správce financování **Správce financování**, který pak řídí celou práci s jednotlivými druhy financování (úvěr, leasing, obligace, akcie, dotace), přičemž se v tomto případě jedná o neinvestiční financování.

Bilance – umožňuje jednak odskok na tabulky výsledných údajů (**Výsledovka a CF**, **Výsledná tabulka CF**) a jednak odskok do bilanční části. Zde je možné zvolit strukturu jednotlivých bilančních dat (závazky, zásoby atd.) **Změna stavu aktiv a pasiv**, zadat v tabulce změny **Zadávací formulář změny aktiv a pasiv** a poté si je zobrazit součtově **Celkové součty změny aktiv a pasiv**. Dále je možná práce se zkrácenou rozvahou **Zkrácená rozvaha v jednotlivých letech** a s rozvahou plnou **Plná rozvaha**, se kterými souvisí i jednotlivé poměrové ukazatele, jejichž číselné i grafické zobrazení je skryto pod položkou **Poměrové ukazatele**.

Citl. analýza – tato položka umožňuje výpočet minimálních cen **Minimální ceny...** (zobrazí se dialog **“Správce minimálních cen”**, kde si uživatel může vybrat výpočet z předdefinovaných pomocí tlačítka Přidej..., případně již zvolené výpočty zrušit Uber, případně Vymaž vše). Dále toto menu umožňuje práci s jednorozměrnými i dvourozměrnými citlivostními analýzami - **Jednoparametrická...**, **Jednoparametrická (vícenásobná)**, resp. **Dvouparametrická**. Po jejich volbě se opět objeví **Správce dané citlivostní analýzy** (resp. **Správce jednoparametrické (vícenásobné) citlivostní analýzy**), kde je možné si zvolit jednotlivé vstupní a výstupní položky. Na výsledné údaje je pak možné přejít prostřednictvím volby **Formulář jednoparametrické, Formulář jednoparametrické (vícenásobné)**, resp. **Formulář dvouparametrické**.

Okno – umožňuje otevření jednotlivých oken s vybranými formuláři (tržby, náklady, investice atd.), jejich uspořádání a zavření. Pomocí volby **Nové okno** se vždy otevře

vybraná oblast v novém oknu, proto je dobré mít přehled o dosud otevřených oknech, aby některá nebyla zbytečně otevřená dvakrát. Všechna okna je pak možné uspořádat - **Uspořádat okna ...**, případně je všechna zavřít - **Zavřít všechna okna**.

Nápověda – zobrazuje položky nápovědy (Obsah, rejstřík), které vysvětlují princip aplikace a práci s ní a informace o aplikaci EFINA.

Ovládací lišta

Ovládací lišta umístěná pod roletovým menu usnadňuje práci při vybraných základních operacích prostřednictvím přímé volby. Tlačítka seřazená zleva umožňují provádění následujících operací:

Vytvoření nového souboru - Otevření existujícího souboru - Uložení souboru - Nastavení šířky sloupce - Zobrazení dat po jednotlivých čtvrtletích (kvartálech) - Přepočítání hodnot (analogické ke stisku klávesy F9) - **Volba zobrazení tabulky - Modifikace struktury tržeb - Modifikace struktury nákladů - Správce investic - Správce financování - Konec.**

Pozn.:

Zobrazení dat po jednotlivých kvartálech umožňuje detailnější práci s daty a podrobnější analýzy. Zadávání probíhá analogicky jako při práci s lety, pouze se zadává procentní podíl z celkové roční částky pro dané období.

Volba zobrazení tabulky - v aktuálním okně zobrazí vybranou tabulku (například celkové součty nákladů nebo vstupní tabulku tržeb atd.).

Formáty souborů aplikace EFINA - aplikace EFINA nabízí dva formáty souborů:

- ***.efi** - data jsou ukládána v textovém formátu. Výhodou je malá velikost souboru.
- ***.eft** - data jsou ukládána ve zvláštním tabulkovém formátu. Toto znamená větší velikost souboru, která je na druhé straně vyvážena rychlostí při opětovném načítání uloženého souboru.

Tyto soubory nejsou kompatibilní s formátem MS-EXCEL. Tudíž ani datové soubory vytvořené ve starších verzích aplikace EFINA (2.10 a níže) nelze převádět do nové verze.

Při vkládání číselných údajů je nutné dodržovat nastavení desetinného oddělovače ve Windows.

Nastavení stránky

Tento dialog definuje základní parametry stránky z pohledu tisku. Dialog je rozdělen na 4 oblasti, které jsou zobrazeny jako záložky:

- **Strana**
- **Okraje**
- **Záhlaví / zápatí**
- **Tabulka**

Strana

- umožňuje volbu nastavení stránky na výšku / na šířku a měřítko stránky, tj. zda vybraná oblast bude tištěna na 1 stranu či více stran, případně v jakém měřítku

Okraje

- nastavuje vzdálenost tisku od okraje stránky v centimentrech a umožňuje vycentrování na stránce

Záhlaví / zápatí

- definuje text v levé, střední i pravé části záhlaví a zápatí (včetně volby čísla stránky a například data)

Tabulka

- umožňuje volbu, zda bude zobrazena (a vytištěna) mřížka (obdobně jako u MS - EXCEL)

Správce tiskových sestav

Dialogové okno umožňuje definovat oblasti k tisku. Aplikace nabízí předvolené možnosti (například výsledná tabulka CF, výsledovka, tok hotovosti, celkové tržby, celkové náklady, investice celkem), které si uživatel prostřednictvím tlačítka **Přidej>>** může sám zařadit do seznamu sestav k vytištění.

Vlastní vybranou oblast uživatel vkládá prostřednictvím tlačítka **Přidej>>**, přičemž v levé části dialogového okna musí mít vybránu volbu **vlastní**. Následně se objeví dialog, který žádá zadání tiskové oblasti buďto přímo z klávesnice, nebo pomocí myši (postup: klikněte myší mimo dialog někam do tabulky a dále vyberte danou oblast - při výběru držte levé tlačítko myši).

Zvolený tisk je možné z tiskové sady i odstranit tím, že jej uživatel vybere (klikne na něj) a pomocí tlačítka **Uber<<** ho odstraní.

Parametry vybraného tisku je možné dále upřesnit. Vybereme si položku v tiskové sestavě (kliknutím) a stiskneme tlačítko **Nastavení...** Zobrazí se dialog Nastavení stránky.

V případě, že je například ve Správci citlivostních analýz vygenerován graf, je i tento graf nabídnut ve Správci tiskových sestav s tím, že popis začíná písmeny **GR**. Při tisku grafu je nastavení parametrů tisku odlišné od běžných stránek.

Pomocí šipek v pravé části dialogu je možno měnit pořadí vybrané tiskové sestavy.

Prostřednictvím tlačítka **Tisk** je pak vytištěna celá tisková sestava a pomocí tlačítka **Zavřít** dialog opouštíme.

Obligace

V dialogu se zadávají základní parametry emise obligací (v případě, že se jedná o obligaci spojenou s investicí, tj. investiční financování, objeví se i název investice):

Název obligace - pojmenování (například Povodňový dluhopis 1998-2003)

Nominální hodnota obligace - částka uvedená na obligaci, ze které se počítají úroky

Počet emitovaných obligací - celkové množství obligací připravených k prodeji - v tis. ks!!!

Cena obligace - částka, za kterou je obligace prodána; tato částka může být různá od nominální hodnoty

Úrok z obligace (kupón) - roční úrok počítaný z nominální hodnoty obligace

Očekávaný prodej - procento prodaných obligací z celého objemu emise

Náklady spojené s emisí - další náklady firmy (např. tisk obligací atd.)

Datum emise a datum výplaty jistiny - měsíc a rok emise a zpětné výplaty jistiny

Výplata kupónu (tj. úroku) - frekvence výplaty úroku, je možné provádět výplatu ročně, pololetně či čtvrtletně

Po potvrzení tlačítkem OK se zadané údaje přenášejí do tabulky. Tu je možné zobrazit prostřednictvím kliknutím na vybranou obligaci ve Správci financování či Správci investic a následným kliknutím na tlačítko “ Jdi na”.

V tabulce jsou pak vidět identifikační informace o obligaci, přičemž ty, které se nacházejí v modrých políčkách, je možné měnit přímo v tabulce (po změně je proveden přepočet - doporučujeme ponechat zapnutý Automatický přepočet).

Akcie

Emise akcií představuje navýšení základního jmění společnosti při potřebě získání finančních zdrojů. Nejedná se o cizí finanční zdroje, neboť emise akcií znamená změnu ve vlastnické struktuře a nikoliv v zadlužení společnosti.

V dialogu se zadávají následující údaje:

Název akcie (emise)

Nominální hodnota akcie - uvedená na akcii, z této částky se vyplácí procento dividendy

Cena akcie - při prodeji akcií se tyto nemusejí prodávat za nominální hodnotu

Počet - počet emitovaných akcií)

Očekávaný prodej - procento prodaných akcií z celkového počtu

Náklady spojené s emisí - například tisk akcií

Termín splacení - měsíc a rok, kdy budou akcie zaplacený a kdy tedy přitečou do společnosti finanční prostředky

Po potvrzení tlačítkem OK se zadané údaje přenášejí do tabulky. Tu je možné zobrazit prostřednictvím kliknutím na vybranou akcii ve Správci financování a následným kliknutím na tlačítko Jdi na.

Jdi na

V tabulce jsou pak vidět identifikační informace o emisi akcií, přičemž ty, které se nacházejí v modrých políčkách, je možné měnit přímo v tabulce (po změně je proveden přepočít - doporučujeme ponechat zapnutý Automatický přepočít). Spodní část ukazuje příjem z emise obligací (v ročním vyjádření) a umožňuje zadat dividendový výnos z této emise pro každý rok období.

Dotace

Dotace znamenají přítok finančních prostředků bez nutnosti jejich vrácení. Jedná se například o různé formy podpory ze strany státu či mezinárodních institucí pro různé oblasti výroby a celého hospodářství. Dotace se může týkat investice (zadání prostřednictvím Správce investice), či se může jednat o obecnou dotaci (zadání přes Správce financování).

Po potvrzení tlačítkem OK se zadané údaje přenášejí do tabulky. Tu je možné zobrazit prostřednictvím kliknutím na vybranou dotaci ve Správci financování či Správci investic a následným kliknutím na tlačítko Jdi na.

Jdi na

Nastavení časové osy

Tento dialog nastavuje časové období hodnocení. Pomocí stejného dialogu je možné v již vytvořeném souboru měnit toto časové období (na již rozpracovaném souboru však není možné z technických důvodů hýbat s počátečním rokem časového období hodnocení). S ohledem na metodiku výpočtů (zejména z důvodu rozpouštění případné daňové ztráty) je minimální časové rozpětí, které aplikace dovoluje, dva roky.

Nastavení proměnných

Tento dialog definuje základní parametry a konstanty souboru. Je možné ho vyvolat i při práci s již otevřeným datovým souborem a změnit tak některé údaje. Po změně či zadání údajů a jejich potvrzení je aplikace přenesena do souboru.

Dialog obsahuje položky:

Název projektu - název hodnocené akce by měl obsahovat výstižnou charakteristiku, neboť tento název se objeví na řadě tisků jako záhlaví.

Jednotka měny - může být libovolná včetně zahraničních a nadnárodních měn. Doporučujeme zadávat měnu v násobcích (ne Kč, nýbrž tis. Kč), čísla jsou pak kratší a tudíž i přehlednější. Tato jednotka je pak používána u všech finančních údajů, není-li uvedeno jinak.

Rok hodnocení - tento rok může, ale nemusí být totožný s prvním rokem v dialogu "Nastavení časové osy". Většinou se však používá první rok hodnoceného období.

Diskontní sazba - diskont - volba této konstanty je velmi důležitá, neboť její výše se promítne prakticky do všech výpočtů. Jedná se o alternativní náklad kapitálu, který je blíže popsán v literatuře. Zadává se tzv. reálný diskont. V tomto dialogu uživatel zadává diskont pouze pro první rok, přičemž jej může pro každý rok zadat individuálně (roletové menu **Soubor/Nástroje**).

Inflace - volba této konstanty má vliv pouze na velikost nominální diskontní sazby odvozené z inflace a reálného diskontu. Používá se při výpočtech v inflačních prostředích. Růst ostatních nákladových a tržbových řad je nutné upravit zvlášť buď jednotně nebo podle možného růstu rozdílného od míry inflace. Obdobně jako u diskontu je možné zadat inflaci v každém roce (roletové menu **Soubor/Nástroje**).

Daňová úleva - určuje procentní výši pořizovací ceny investice, která může být zahrnuta v roce aktivace do nákladů. Konkrétní rozhodnutí o uplatnění této úlevy se zadává u konkrétní investice.

Daňová ztráta z minulých let - pro výpočty u jichž existujících projektů či podniků je třeba respektovat možnost daňové ztráty z doby před prvním rokem hodnoceného období, která je postupně rozpouštěna dle zákona.

Struktura tržeb

Tento dialog umožňuje nadeklarovat počet tržbových položek ve struktuře podle potřeby. Z pohledu zadávání dat je možné definovat položky:

- součinnové (tj. zadává se množství výrobku a jednotková cena)
- absolutní (tj. zadávají se tržby pouze v peněžním vyjádření)
- elektřina (speciální položka tržeb pro energetické projekty či podniky)
- teplo (speciální položka tržeb pro energetické projekty či podniky)

Položky je možné pomocí příkazu Vymaž zrušit.

Dle výsledovky se tržby dělí na:

- prodané zboží
- vlastní výrobky
- finanční výnosy
- mimořádné výnosy

Do vlastních výrobků patří i elektřina a teplo.

Pro výpočet minimálních cen výrobků, resp. citlivostních analýz, je třeba, aby tyto výrobky byly zadány v součinnové formě.

Kromě použití předdefinovaných tlačítek v dialogu je možné přidávat nové položky stisknutím klávesy **Ins** (nachází-li se kurzor na vybrané skupině). Pomocí klávesy **Del** dojde k vymazání. Dvojklikem myši na vybranou položku je možno skočit přímo do daného formuláře.

Modifikace nákladů

Tento dialog umožňuje nadeklarovat počet nákladových položek ve struktuře podle potřeby. Je možné definovat položky:

- součinnové (tj. zadává se množství komodity a jednotková cena)
- absolutní (tj. zadávají se náklady pouze v peněžním vyjádření)

Položky je možné pomocí příkazu Vymaž zrušit.

Dle výsledovky se náklady dělí na:

- prodané zboží (tj. náklady za zboží nakoupené k dalšímu prodeji)
- materiál a energie (například dřevo na výrobu židlí, elektřina)
- nakoupené služby (např. platby hlídací firmě za střežení objektu)
- osobní náklady
- ostatní provozní náklady
- účetní odpisy
- finanční náklady (např. úroky, kromě těch, které vyplývají ze zadaných úvěrů)
- mimořádné náklady
- připočitatelné (odpočitatelné) položky k základu daně

Kromě použití v dialogu předdefinovaných tlačítek je možné přidávat nové položky stisknutím klávesy **Ins** (nachází-li se kurzor na vybrané skupině). Pomocí klávesy **Del** dojde k vymazání vygenerovaných položek. Dvojklikem myši na vybranou položku je možno skočit přímo do daného formuláře.

Změna struktury aktiv a pasiv

Zde se zadává struktura položek aktiv a pasiv, které se v průběhu období mohou měnit.

Je možné definovat položky:

- součinnové (tj. zadává se množství komodity a jednotková cena)
- absolutní (tj. zadávají se náklady pouze v peněžním vyjádření)

Položky je možné pomocí příkazu Vymaž zrušit.

Aktiva a pasiva pro tento účel dělíme na:

- zásoby (např. nákup surovin pro výrobu do skladu nebo hotových výrobků)
- dlouhodobé pohledávky (např. pohledávky za dlouhodobými dlužníky)
- krátkodobé pohledávky (většinou pohledávky do 1 roku)
- dlouhodobé závazky (např. dlouhodobé dluhy vůči dodavatelům)
- krátkodobé závazky (většinou závazky do 1 roku)

Nejedná se o statické bilanční údaje (tj. stav k danému datu), ale o změny dané bilanční položky v daném roce.

Prostřednictvím roletového menu **Bilance/Zadávací formulář změny aktiv a pasiv** se dostáváme do zadávacích formulářů (jsou obdobné jako u tržeb či nákladů). Kladný údaj znamená zvýšení dané položky v bilanci (tj. například navýšení násob), záporný pak snížení. Upozorňujeme, že v případě, kdy se zadává změna pouze v jednom roce, je nutné v dalším roce zadat nulu, neboť systém zadávacích tabulek je vytvořen tak, že v dalších letech platí posledně zadaná hodnota (případně navyšovaná o dané %).

Kromě použití v dialogu předdefinovaných tlačítek je možné přidávat nové položky stisknutím klávesy **Ins** (nachází-li se kurzor na vybrané skupině). Pomocí klávesy **Del** dojde k vymazání vygenerovaných položek. Dvojklikem myši na vybranou položku je možno skočit přímo do daného formuláře.

Správce investic

Dialog správy investic a jejich financování. V levé části se nachází správa investic a vpravo jim přiřazené financování. Obě části se ovládají tlačítky na příslušné straně:

<u>Přidat</u> ...	přidává danou položku
<u>Upravit</u> ...	umožňuje editaci existující položky
<u>Jdi na</u>	otevívá okno s formulářem pro danou položku
Zrušit ...	ruší označenou položku

Volba vstupní či výstupní položky u finanční laboratoře

U vstupních i výstupních položek se zadává nadpis (tj. libovolný název položky podle potřeby uživatele), adresa (pomocí myši se vybere příslušné políčko - přepínání mezi tabulkami je možné prostřednictvím spodní lišty se záložkami) a peněžní jednotka (POZOR! - doporučujeme, aby tato jednotka byla shodná s tou, která je používána aplikací). ***Je důležité, aby jako vstupní položka bylo zadáno takové políčko v tabulce, které je možné měnit (tj. modré)!***

U vstupní veličiny se zadává navíc minimální a maximální hodnota, mezi kterými se daná veličina pohybuje. Pozor při zadávání těchto údajů, musí být ve stejných peněžních jednotkách, jaké jsou používány aktuálně aplikací.

Počátek a způsob odepisování investovaných částek

U vybrané investice je možné pro jednotlivé roky a jednotlivé odpisové skupiny (jsou uspořádány jako záložky a přeskok mezi nimi je možný buďto pomocí myši či pomocí tlačítka Následující) volit, kdy bude investovaná částka z daného roku a z dané odpisové skupiny aktivována.

Investované částky podle jednotlivých skupin odpovídají zadání z dialogu Investice a pro každý rok a každou skupinu je možné si zvolit, zda chceme aktivovat (tj. začít odepisovat) danou částku již od daného roku - vyberte u daného roku příslušnou položku - Rovnoměrný či Zrychlený odpis, či zda odepisování začne až po celkovém investování - vyberte Kumulace částky do dalších letech. Položka Zrychlený odpis je přístupná pouze tehdy, pokud v dialogu Investice je zaškrtnuta volba “Použít zrychlené odepisování”. Při odkladu aktivace, tj. kumulace částky do následujících let, se tato začne odepisovat při první volbě odepisování (rovnoměrného či zrychleného).

Pokud je v dialogu Investice zaškrtnuta volba “Použít prodlouženou osu”, je možné v dialogovém okně “Počátek a způsob odepisování investovaných částek” kumulovat investované částky nejen po dobu šesti let, ale ještě dalších šest let. Tato funkce má význam u investičních akcí, které sice skončí do 6 let, ale které přesahují horizont šesti let a aktivují se až po celkovém dokončení celého komplexu (například výstavba jaderné elektrárny).

Správce minimálních cen

Výpočet minimálních cen součinných tržbových položek je přístupný prostřednictvím Správce minimálních cen (volba **Citl.analýza/Minimální cena...**). V levé části dialogového okna se nachází výběr položek, u nichž lze minimální ceny počítat. Propočet se provádí kliknutím na vybranou položku (například Teplo) a následným kliknutím na tlačítko Přidej... . Počítač provede propočet (trvá určitou dobu) a poté je daná položka “zařazena” do pravé části, přičemž daná minimální cena je již spočtena. Zobrazíme si, pokud klikneme v pravé části na danou položku a poté na tlačítko Jdi na.

Pokud uživatel změní jakékoliv relevantní vstupní údaje, je nutné provést výpočet minimální ceny znovu. **Přepočet není možné provádět automaticky, je nutné jej znovu vygenerovat!**

Parametry citlivostní analýzy

Dialogové okno umožňuje definovat vstupní i výstupní údaje jedno-, resp. dvouparametrické citlivostní analýzy. Zadávají se následující položky:

Název (charakterizující danou analýzu)

Vstup(-y):

Název vstupu (název vstupního parametru, kterým může být i odkaz na buňku v tabulce)

Adresa vstupu (buňka s číselnou hodnotou, která se bude měnit) - zadává se buďto z klávesnice, či pomocí myši (klikněte do políčka v dialogu a poté na dané políčko v tabulce)

Počáteční hodnota (minimální hodnota, od které se bude propočet vstupu provádět - POZOR na peněžní jednotky)

Koncová hodnota (maximální hodnota, do které se bude propočet vstupu provádět)

Analogicky se definuje výstupní (tj. závislá) veličina.

Po kliknutí na tlačítko Generuj se výpočet provede.

Beta koeficient

Prostřednictvím beta koeficientu se klíčují náklady na elektřinu a teplo při kogenerační výrobě. Platí, že $\beta_e + \beta_q = 1$, kde β_e poměrná část nákladů na elektrickou energii, β_q na teplo. Vlastní stanovení koeficientů závisí na použité metodě (exergetická, obchodní atd.) a není to obsahem této aplikace.

Rozsah citlivostní analýzy

U předvolené citlivostní analýzy může uživatel zadat rozsah změny nezávislé proměnné. Jednotka tohoto rozsahu závisí na jednotce nezávislé proměnné (pozor při cenách výrobků).

Uspořádat okna

Tato volba umožňuje přehledné uspořádání oken podle potřeb uživatele. Všechna existující otevřená okna jsou uspořádána podle zadané volby:

- vedle sebe
- nad sebe
- vodorovně
- svisle

Účetní odpisy

V případě, že v dialogu Přidání/Úpravy investice není zaškrtnuta volba “Účetní odpisy shodné s daňovými”, může uživatel zadat vlastní účetní odpisy.

Dialog “Zadání účetních odpisů” má tři základní sloupce. První rozděluje danou investici dle jednotlivých odpisových skupin (č. a daň. sk.). Prostřední pak zobrazuje příslušnou částku a příslušný rok. V pravém sloupci (který je vysvícen modře) je možné zadávat Měsíc počátku účetního odepisování (v daném roce) arabskou číslicí a počet měsíců účetního odepisování. Aplikace EFINA umožňuje nadefinování účetních odpisů pouze z časového hlediska, nikoliv výkonového.

Při prvotním otevření dialogu se objeví v pravé části hodnoty, které odpovídají parametrům daňového odepisování.

Investice - financování leasingem

Pokud bude investice financována leasingem, je třeba příslušnou částku v dialogu definování investice uvést v položce Neodepisovat. Potom je možné přiřadit k dané investici financování leasingem.

Bilance - vstupní rozvaha, plná rozvaha

Vstupní rozvaha je stav aktiv a pasiv k 31.12. roku předcházejícího hodnocenému období. Její zadání je nutné pro to, aby bylo možné sledovat další vývoj jednotlivých bilančních položek. Stejně tak je potřeba pro konstruování poměrových ukazatelů.

U hodnocení nového projektu (podniku), tj. například výstavby na zelené louce, předpokládáme, že firma byla založena na konci roku a tudíž již má základní jmění v pasive a například hotovost v aktivech. Zbývající položky mohou být nulové.

Vstupní rozvahu je možné zadat prostřednictvím menu **Bilance/Plná rozvaha**. Toto menu zároveň zobrazuje tabulkovou formou kompletní rozvahu v jednotlivých letech hodnoceného období. První rok v tabulce je rok, který předchází hodnocenému období. Do vyznačených (modrých) políček se zadávají příslušné položky (je třeba dodržovat zvolené jednotky měny).

Rozvaha má následující položky:

Aktiva

Pohledávky za upsané základní jmění

Stálá aktiva

Hmotný a nehmotný investiční majetek

Nedokončené hmotné a nehmotné investice

Finanční investice

Opravná položka

Oběžná aktiva

Zásoby

Dlouhodobé pohledávky

Krátkodobé pohledávky

Hotovost a bankovní účty

Ostatní aktiva

Pasiva

Vlastní jmění

Základní jmění

Kapitálové fondy

Emisní ážio

Ostatní kapitálové fondy
Rezervní fondy
Hospodářský výsledek minulých let
Nerozdělený zisk z minulých let
Neuhrazená ztráta z minulých let
Hospodářský výsledek běžného roku
Cizí zdroje
Rezervy
Rezervy zákonné
Rezervy ostatní
Dlouhodobé závazky
Vydané obligace
Dlouhodobé závazky
Krátkodobé závazky
Krátkodobé závazky
Nekryté závazky
Bankovní úvěry a výpomoci
Bankovní úvěry dlouhodobé
Běžné bankovní úvěry
Ostatní pasiva

Základní jmění je v aplikaci zadáváno (stejně jako výše dividend) prostřednictvím volby ***Finance/Formulář akcií***.

Rozvaha: Pohledávky za upsané základní jmění

Položka, která zahrnuje částku, kterou akcionáři upisující akcie dosud nesplatili.

Rozvaha: Hmotný a nehmotný investiční majetek (HIM a NHIM)

Dle zákona o dani z příjmu je hmotným investičním majetkem zboží v pořizovací hodnotě vyšší než 20 000,- Kč, které se spotřebovává postupně (déle než 1 rok). V případě nehmotného investičního majetku je limitní částka 40 000,- Kč.

Rozvaha: Nedokončené hmotné a nehmotné investice

V případě, že probíhá například výstavba trvající více let, přičemž aktivace investic (a tudíž i začátek odepisování) bude provedena až po celkovém dokončení, jsou proinvestované částky uvedeny v této položce.

Rozvaha: Finanční investice

Investice do cenných papírů (obligace, akcie jiných podniků).

Rozvaha: Zásoby

Zásoby surovin pro výrobu, zásoby rozpracované výroby i zásoby hotových výrobků.

Rozvaha: Dlouhodobé pohledávky

Pohledávky (tj. podnik je věřitelem) s lhůtou splatnosti více než 1 rok.

Rozvaha: Krátkodobé pohledávky

Pohledávky (tj. podnik je věřitelem) s lhůtou splatnosti méně než 1 rok.

Rozvaha: Hotovost a bankovní účty

Peníze v pokladně a peníze na účtech v bankách.

Rozvaha: Základní jmění

Součet jmenovitých hodnot všech emitovaných akcií (hmotných i nehmotných).

Rozvaha: Emisní ážio

Rozdíl mezi součtem jmenovitých hodnot všech emitovaných akcií a skutečnou částkou získanou při jejich prodeji podnikem.

Rozvaha: Rezervní fondy

Statut rezervního fondu je stanoven zákonem. Dané procento z čistého zisku je odváděno do rezervního fondu.

Rozvaha: Nerozdělený zisk z minulých let

Kumulovaný zisk z předchozího období (po naplnění zákonných fondů), který nebyl vyplacen na dividendách.

Rozvaha: Neuhrazená ztráta z minulých let

Kumulovaná ztráta z předchozího období.

Rozvaha: Hospodářský výsledek běžného roku

Zisk, resp. ztráta aktuálního roku.

Rozvaha: Rezervy zákonné

Nákladová položka, která je dle zákona o dani z příjmu daňově uznatelných nákladem.

Rozvaha: Rezervy ostatní

Nákladová položka, která však není dle zákona o dani z příjmu daňově uznatelným nákladem.

Rozvaha: Vydané obligace

Součet příjmů ze všech emitovaných obligací.

Rozvaha: Dlouhodobé závazky

Dluhy a závazky vůči dodavatelům a dalším institucím se splatností delší než 1 rok.

Rozvaha: Krátkodobé závazky

Dluhy a závazky vůči dodavatelům a dalším institucím se splatností do 1 roku.

Rozvaha: Nekryté závazky

V případě takových výdajů (investičních i provozních), které nejsou kryty vlastními či cizími zdroji, se chybějící prostředky objevují v položce nekryté závazky.

Rozvaha: Bankovní úvěry dlouhodobé

Dlouhodobé závazky vůči bankám. Jedná se zejména o investiční úvěry.

Rozvaha: Běžné bankovní úvěry

Ostatní bankovní úvěry - zejména krátkodobé do 1 roku, překlenovací atd.

Zkrácená rozvaha v jednotlivých letech

Standardní sloupcové zobrazení rozvahy ve zkrácené podobě pro jeden zvolený rok. Pomocí volby v horní části je možné zobrazit rozvahu v daném roce pro konce jednotlivých čtvrtletí či pro konec celého roku.

Pomocí tlačítek + a - je možné zobrazovat jednotlivé roky období hodnocení.

Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele slouží pro zhodnocení finanční situace firmy. Za základ slouží údaje z výsledovky, cash-flow a bilance. Podrobnější popis jednotlivých položek, včetně jejich předností a nedostatků je uveden v literatuře.

Souhrn poměrových ukazatelů:

Finanční stabilita

podíl vlastního kapitálu = $\text{vlastní kapitál} / \text{celkový kapitál}$

podíl dlouhodobého cizího kapitálu = $\text{dlouhodobý cizí kapitál} / \text{celkový kapitál}$

podíl cizího kapitálu = $\text{cizí kapitál} / \text{celkový kapitál}$

míra zadluženosti (D/E) = $\text{cizí kapitál} / \text{celkový kapitál}$

úrokové krytí = $(\text{zisk} + \text{placené úroky}) / \text{placené úroky}$

čistý pracovní kapitál (tis. Kč) = $\text{oběžná aktiva celkem} - \text{krátkodobý cizí kapitál}$

krytí stálých aktiv = $(\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}) / \text{stálá aktiva}$

Likvidita

likvidita 1. stupně (okamžitá) = $\text{hotovost} / \text{krátkodobý cizí kapitál}$

likvidita 2. stupně (rychlá) = $(\text{hotovost} + \text{krátkodobé pohledávky}) / \text{krátkodobý cizí kapitál}$

likvidita 3. stupně (celková) = $\text{oběžná aktiva celkem} / \text{krátkodobý cizí kapitál}$

Doba splacení dluhu z Cash Flow (v letech) = $(\text{cizí kapitál} - \text{hotovost}) / \text{vyprodukovaný tok hotovosti}$

Rentabilita

Výnosnost dlouhodobého kapitálu (ROCE) = $\text{zisk před zdaněním} / (\text{vlastní jmění} + \text{dlouhodobý cizí kapitál})$

Výnosnost celkového kapitálu (ROA) = $\text{zisk před zdaněním} / \text{celková aktiva}$

Výnosnost vlastního kapitálu (ROE) = $\text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál}$

Obrat kapitálu k tržbám = $\text{tržby} / \text{celkový kapitál}$

Rentabilita tržeb = $\text{zisk} / \text{tržby}$

Rentabilita nákladů = $\text{náklady} / \text{náklady celkem}$

Výnosnost akciového kapitálu (EPS) = $\text{zisk} / \text{základní jmění}$

UPOZORNĚNÍ: Při vyhodnocování jednotlivých poměrových ukazatelů je třeba mít na paměti jejich definice, aby nedošlo k mylné interpretaci zjištěných údajů.

Grafy poměrových ukazatelů

Grafické zobrazení všech poměrových ukazatelů v průběhu hodnoceného období umožňuje okamžitou informaci o finanční situaci firmy v každém roce. Volba poměrového ukazatele se provádí v horní části dialogu. Vybraný graf je možné vytisknout prostřednictvím tlačítka **Tisk...**

Formulář investice

Veškeré údaje zadané uživatelem při generování (či úpravě) investice jsou převedeny do tabulky obdobného formátu jako například MS-EXCEL.

Horní část listu obsahuje souhrnné informace o investování, daňových a účetních odpisech v jednotlivých letech. Níže jsou uvedeny detailní informace k jednotlivým investicím:

Název investice

Investovaná částka

Daňové odpisy - při volbě automatického určení daňových odpisů zobrazuje tabulka částky daňových odpisů dle jednotlivých odpisových skupin. Zvolí-li uživatel možnost manuálního nastavení počátku a způsobu odepisování (zrušením zaškrtnutí volby “Počátek a způsob odepisování určen automaticky”, která je umístěna pod tabulkou), tabulka se rozšíří o hnědé řádky, které popisují blíže počátek a způsob odepisování. Pro danou odpisovou skupinu se může objevit volba - Rov nebo Zrychl, což znamená rovnoměrný či zrychlený způsob odepisování. V roce, ve kterém se tato volba objevuje, začíná daňové odepisování v příslušné odpisové skupině dané investice.

Účetní odpisy - stejně jako u předchozí položky je možné nastavit zaškrtnutím volbu, kdy jsou účetní odpisy shodné s daňovými. V případě potřeby však uživatel může nastavit účetní odpisy individuálně (zrušením zaškrtnutí položky “Účetní odpisy jsou stejné jako daňové”). V tomto případě se zobrazí tabulka, kde jsou uvedeny jednotlivě investované částky dle odpisových skupin. Uživatel může zadat měsíc počátku odepisování a počet měsíců účetního odepisování. Aplikace EFINA umožňuje zadávat účetní odpisy pouze z časového pohledu (nikoliv výkonového). Pokud je investice aktivována v jednotlivých čtvrtletích (toto je možné pouze v tabulce na sheetu nikoliv v dialogu), je nutné účetní odpisy **vždy** zadat manuálně.

Financování investice - spodní část tabulky pak zahrnuje informace o financování dané investice. Souhrnně uvádí informace o použití vlastních či cizích zdrojů financování a následně pak o splátkách cizích půjček, včetně úroků.

Formulář úvěru

Veškeré údaje zadané uživatelem při generování (či úpravě) úvěru (ať už investičního či provozního) jsou převedeny do tabulky obdobného formátu jako například MS-EXCEL.

Horní část listu obsahuje souhrnné informace o čerpáních, splátkách, úrocích a stavech úvěrů. Dále jsou uvedeny detailní informace o jednotlivých úvěrech převzaté ze zadávacího dialogu při vytváření úvěrů. Údaje uvedené v modrých políčkách je možné měnit i v tomto listu, zbývající je nutné změnit vyvoláním Správce financování a volbou položky Upravit.

Pod každým úvěrem je uveden peněžní tok (provozní cash-flow) pro tento úvěr v jednotlivých letech.

UPOZORNĚNÍ: Je-li zadáno splácení úvěrů Jinak, je nutné z technických důvodů zadat splácení úvěru buďto čtvrtletně nebo měsíčně.

Formulář leasingu

Veškeré údaje zadané uživatelem při generování (či úpravě) leasingu jsou převedeny do tabulky obdobného formátu jako například MS-EXCEL.

Horní část listu obsahuje souhrnné informace o akontacích a celkových splátkách leasingů. Dále jsou uvedeny detailní informace o jednotlivých úvěrech převzaté ze zadávacího dialogu při vytváření leasingů. Údaje uvedené v modrých políčkách je možné měnit i v tomto listu, zbývající je nutné změnit vyvoláním Správce financování a volbou položky Upravit.

Pod každým leasingem je uveden peněžní tok (provozní cash-flow) pro tento leasing v jednotlivých letech.

Formulář obligací

Veškeré údaje zadané uživatelem při generování (či úpravě) emise obligací jsou převedeny do tabulky obdobného formátu jako například MS-EXCEL.

Horní část listu obsahuje souhrnné informace o příjmech z emisí i jejich splátkách, včetně kupónů. Dále jsou uvedeny detailní informace o jednotlivých emisích obligací převzaté ze zadávacího dialogu. Údaje uvedené v modrých políčkách je možné měnit i v tomto listu, zbývající je nutné změnit vyvoláním Správce financování a volbou položky Upravit.

Pod každou emisí obligací je uveden peněžní tok (provozní cash-flow) pro tuto emisi v jednotlivých letech.

Formulář akcií

V horní části je možné zadat hodnotu základního jmění a splaceného základního jmění. Níže pak uživatel zadává zbývající splátky (tj. rozdíl mezi základním jměním a splaceným základním jměním). Pro jednotlivé roky je pak možné zadávat výši dividend.

Veškeré údaje zadané uživatelem při generování (či úpravě) nové emise akcií jsou převedeny do tabulky obdobného formátu jako například MS-EXCEL.

Jsou zde uvedeny detailní informace o dané emisi obligací převzaté ze zadávacího dialogu. Údaje uvedené v modrých políčkách je možné měnit i v tomto listu, zbývající je nutné změnit vyvoláním Správce financování a volbou položky Upravit. U každé emise je uveden souhrn příjmů, pod kterým je možné zadat procento vyplácených dividend.

Formulář dotací

U položky dotace se narozdíl od úvěrů, leasingu, obligací a akcií zadávají údaje přímo na listu, neboť se jedná pouze o název a částku v příslušném roce. V horní části listu je pak uveden souhrn dotací.

Výsledná tabulka nákladů

Tato výstupní tabulka shrnuje základní nákladovou charakteristiku celé investiční akce či firmy. Struktura investičních a provozních výdajů je přitom zobrazována ve zvláštní tabulce a na zvláštním grafu. Tabulka obsahuje následující výstupní údaje:

Celkové diskontované výrobní náklady - veškeré výrobní náklady (tj. provozní, investiční a finanční složka) diskontovaně sečtené k roku hodnocení.

Průměrné roční diskontované výrobní náklady - výše uvedený součet vynásobený anuitou; pokud tuto položku pro každý rok diskontuji k roku hodnocení, tak jejich součet za hodnocené období je roven výše uvedené položce.

Celkové investiční náklady - prostý součet všech investičních nákladů.

Celkové diskontované kapitálové investiční náklady - diskontovaný součet všech investičních nákladů, včetně úroků z doby výstavby.

Rozdíl z diskontu během výstavby - rozdíl mezi prostým součtem investičních nákladů a součtem diskontovaným.

Graf jednoparametrické a dvouparametrické citlivostní analýzy

Grafické zobrazení vygenerovaných citlivostních analýz. U jednoparametrické citlivostní analýzy se jedná o dvourozměrný graf (závislá veličina jako funkce veličiny nezávislé), u dvouparametrických pak o trojrozměrný graf (vztahu závislé veličiny na dvou nezávislých). Zobrazovat lze pouze vygenerované citlivostní analýzy. Volba dané závislosti se provádí v horní části dialogu. Vybraný graf je možné vytisknout prostřednictvím tlačítka **Tisk...** .

Při jakékoliv změně vstupních parametrů je nutné přepočítat (přegenerovat) citlivostní analýzu, aby byl graf aktuální.

Nastavení grafu pro tisk

Před vlastním tiskem grafu je možné nastavit parametry tisku. Prostřednictvím Správce tiskových sestav si uživatel vybere zvolený graf a použitím tlačítka Nastavení str. se zobrazí daný dialog. Jeho prostřednictvím je možné nastavit:

Rozložení - jedná se o předvolbu tisku (orientace, okraje, centrování), která se může použít buďto podle nastavení dalších položek tohoto dialogu - volba **Podle obrazovky** nebo implicitně nastavená na ovladači tiskárny ve Windows - volba **Podle tiskárny**.

Centrování - vycentrování polohy grafu na stránce. Při nezaškrtnutí ani jedné položky bude levý horní roh grafu umístěn v levém horním rohu stránky.

Orientace - orientace papíru.

Rozměr - umožňuje nastavení velikosti grafu na stránce. Při volbě **Skutečný** se graf zobrazí ve skutečné velikosti. Je-li třeba ho mít přehledně umístěné na celé stránce zvolte **Na celou stranu** nebo **Roztažený na celou stranu**.

Okraje - nastavení okrajů stránky, neboli hranic, odkud je možné tisknout. Nastavte takové vzdálenosti, aby je byla vaše tiskárna schopna vytisknout.

Správce jednoparametrické (vícenásobné) citlivostní analýzy

Levá část dialogu zobrazuje názvy vygenerovaných citlivostních analýz. Vlevo od seznamu jsou ovládací tlačítka:

Přidej...>> - uživatel přidává novou citlivostní analýzu

Uber...<< - zrušení vybrané vygenerované citlivostní analýzy

Vymaž vše - zrušení všech vygenerovaných citlivostních analýz

Upravit... - umožňuje změnit nastavení vybrané citlivostní analýzy (název, rozsah variace parametrů, odkaz na cílovou buňku)

Jdi na - odskok do tabulky s číselnými výsledky vygenerované citlivostní analýzy

Graf... - zobrazí dialog s grafem všech citlivostních analýz

Při vytváření nové citlivostní analýzy uživatel nejdříve přidává tuto citlivostní analýzu v levé části (viz výše). Poté specifikuje blíže její parametry v pravé části:

Přidej...>> - uživatel přidává pro vybranou citlivostní analýzu parametr

Uber...<< - zrušení vybraného parametru u zvolené citlivostní analýzy

Vymaž vše - zrušení všech parametrů u vybrané citlivostní analýzy

Upravit... - umožňuje změnit nastavení vybraného parametru u zvolené citlivostní analýzy (název, jednotku, buňku)

Rozsah víceparametrické citlivostní analýzy

V dialogu se nastavují následující údaje:

Název - název dané citlivostní analýzy dle volby uživatele

Rozsah vstupů - zadává se rozsah variace všech vstupních parametrů v procentech (od ... do, pokles se znaménkem mínus, nárůst plus)

Výstup - nastavení výstupní (závislé) proměnné - název, jednotka a adresa buňky

Adresa buňky se nastavuje buďto přímým zadáním z klávesnice, nebo se myší klikne do políčka Adresa v dialogu a poté se myší vybere příslušné místo v tabulkách, čímž se jeho adresa přenese do nastavení.

Parametry jednoparametrické (vícenásobné) citlivostní analýzy

Aby bylo možné přidat či upravit parametr u dané citlivostní analýzy, je nutné mít v levé části Správce dané citlivostní analýzy vybránu příslušnou citlivostní analýzu.

Při nastavení vstupního (nezávislého) parametru citlivostní analýzy je nutno zadat:

Název - název proměnné dle volby uživatele

Jednotka - jednotka proměnné

Adresa - odkaz na buňku s údajem, který se bude měnit; adresa buňky se nastavuje buďto přímým zadáním z klávesnice, nebo se myší klikne do políčka Adresa v dialogu a poté se myší vybere příslušné místo v tabulkách, čímž se jeho adresa přenese do nastavení.

Je možné zadat pouze jednu buňku, přičemž daná buňka musí být vstupní (modře vybarvená).

Graf jednoparametrické (vícenásobné) citlivostní analýzy

Pro vybranou citlivostní analýzu je možné zobrazit i dialogové okno s grafem. V tomto dialogovém okně je možno zobrazovat všechny vygenerované příslušné citlivostní analýzy. V levé horní části je možno z roletového menu zvolit danou citlivostní analýzu (**Název vybrané citlivostní analýzy**).

Graf vybrané citlivostní analýzy je zobrazen ve spodní části dialogového okna. Počet křivek odpovídá počtu nezávislých parametrů. Všechny parametry se mění v rozsahu podle nastavení dané citlivostní analýzy.

V pravé horní části je možno zobrazovat číselné rozsahy (minimum a maximum) pro jednotlivé parametry, které se vybírají z roletového menu.

Pomocí tlačítka **Tisk** je možno nastavit parametry tisku grafu a poté ho vytisknout.

